

قطع شدگی انگشت یکی از شدیدترین انواع زخم‌ها می‌باشد که ممکن است در خانه، محل کار یا در حین بازی ایجاد شود. یک مثال معمولی آن گیر کردن انگشت لای در اتومبیل یا حین خرد کردن سبزیجات با چاقو است ولی اغلب به وسیله یک جسم برنده صنعتی اتفاق می‌افتد. بیشترین قطع شدگی عضو در کارگاه‌های صنعتی و حین کشاورزی و بیشترین محل قطع شدگی در انگشتان دست روی می‌دهد. معمولاً انگشت وسط که بلندترین انگشت است بیش از دیگر انگشتان آسیب می‌بیند. در این آسیب‌ها ممکن است قسمتی از بند انتهایی انگشت کاملاً له شود و یا بوسیله یک جسم کاملاً تیز و بدون له شدگی، یک قسمت از انگشت جدا شود.

اقدامات اولیه در قطع شدگی انگشت

- ۱- به محض قطع انتهای انگشت، باید دست یا پا را بالا نگه داشته و نوک انگشت را با یک گاز یا پارچه تمیز محکم به مدت ده دقیقه فشار داد تا خونریزی قطع شود.
- ۲- انگشت قطع شده را درون یک کیسه پلاستیک قرار دهید، در آنرا گره بزنید و در کیسه نایلونی دیگر مقداری یخ خردشده بریزید. کیسه نایلون حاوی انگشت را درون

کیسه یخ قرار دهید تا انگشت قطع شده کنار یخ قرار گیرد اما خیس نشود و آنرا همراه بیمار به مرکز درمانی ببرید.

آیا هر انگشت قطع شده ای را می توان پیوند زد؟

فقط انگشتان قطع شده ای قابل پیوند هستند که محل قطع شدگی حالت له شدگی نداشته باشد و قطعه جدا شده هم سالم باشد مثلاً انگشتی که بدلیل بی احتیاطی یک قصاب با ضربه ساطور قطع شده به احتمال زیاد قابل پیوند خواهد بود اما انگشتی که بدلیل گیر کردن در چرخ گوشت یا سبزی خرد کن چرخ شده و محل قطع شدگی هم حالت له شده دارد، به هیچ وجه قابل پیوند نیست.

انجام پیوند انگشت بستگی به عوامل متعددی دارد

۱- سلامت عمومی بیمار : عمل پیوند یک عمل سنگین از نظر زمان و خونریزی حین عمل می باشد، افرادی که شرایط جسمانی مناسب ندارند مثل افراد سالمند یا بیمارانی که سابقه سکنه قلبی یا مغزی یا مشکلات دریچه ای مادرزادی یا اکتسابی قلب دارند یا بیماران با سابقه آسم کنترل نشده و ... نباید تحت عمل پیوند قرار گیرند.

۲- شغل و وضعیت اقتصادی اجتماعی بیمار : چون حتی در صورت موفقیت آمیز بودن عمل، عضو پیوند شده بلافاصله بعد از عمل قابل استفاده نبوده و نیازمند جلسات متعدد فیزیوتراپی و کاردرمانی است، لذا پیوند معمولاً برای جوانان و یا افراد مسن دارای شرایط شغلی اجتماعی خاص توصیه می شود و در سایر موارد بهتر است از انجام پیوند صرف نظر کرد مگر در مواردی مثل قطع انگشت شست که باعث اختلال کلی در کارکرد دست شده و حتی در افراد مسن هم در صورت امکان باید پیوند انجام شود.

۳- کدام انگشت و از کجا قطع شده ؟ چون انگشتان پاها معمولاً نقش چندانی در زندگی افراد چه از نظر کارکردی و چه به لحاظ زیبایی ندارند، پیوند انگشت در انگشتان پا معمولاً انجام نمی شود. در مورد انگشتان دست هم، اگر بند آخر قطع شده باشد معمولاً اقدام به پیوند نمی شود مگر انگشت شست که قطع بند آخر باعث ناکارآمدی دست

می شود و لازم است پیوند انجام شود. ۴- مدت زمانی که از قطع انگشت گذشته است: بهتر است در زودترین زمان ممکن عمل پیوند انگشت شروع شود و زمان ایده ال جهت پیوند، شروع عمل در کمتر از شش ساعت بعد از قطع است البته نگهداری عضو قطع شده در مجاورت یخ کمک می کند که حتی در شرایط خاص بعد از ۱۲ ساعت یا حتی بیشتر هم بتوان به موفقیت آمیز بودن پیوند امیدوار بود.

بخاطر بسپارید که شما موظف بوده اید بیمار و انگشت قطع شده را در زودترین زمان ممکن و بهترین شرایط به مرکز پزشکی برسانید ولی در مورد این که آیا پیوند انگشت قطع شده به صلاح بیمار هست یا خیر و یا به لحاظ پزشکی قابل پیوند هست یا نه، اجازه دهید پزشکان معالج تصمیم بگیرند و اصرار بر پیوند نداشته باشید.

درمان

پزشک، ابتدا انگشت را با تزریق دارو بیحس کرده و محل زخم را شستشو می دهد تا اجسام خارجی و میکروب ها تا حد امکان از زخم خارج شوند. در صورت نیاز، بافت‌های مرده را از زخم خارج می کند.

اگر فقط قسمت کوچکی از پوست نوک انگشت کنده شده باشد، زخم پانسمان شده و به بیمار آموزش داده می شود تا

قطع شدگی انگشتان

- پانسمان محل زخم طبق دستور پزشک تعویض و ترشحات غیرطبیعی به پزشک گزارش شود.

- بعد از جراحی، دست بیمار تا مدتی در آتل گذاشته می‌شود. بیمار باید طبق برنامه‌ای دقیق و تحت نظر یک فیزیوتراپ، حرکات و نرمش‌های بخصوصی را برای انگشت انجام دهد تا محدودیت حرکت در انگشت بوجود نیاید.

- بعد از بهبود زخم، ممکن است تا مدتی پوست نوک انگشت درد مختصری داشته باشد. ممکن است سال‌ها و یا برای همیشه، نوک انگشت به سرما حساسیت داشته باشد. و عضو پیوند شده کارآیی کامل اولیه را نخواهد داشت. اگر کارآیی عضو پیوندی ۸۰-۶۰ درصد وضعیت اولیه را به دست آورد در نظر جراح، نتیجه کار عالی ارزیابی می‌شود.

- ممکن است با همه کوشش‌هایی که برای حفظ اندام قطع شده انجام می‌شود، جراحی ناموفق باشد. عضو پیوند شده سیاه شده یا بسیار دردناک شود. در این صورت ممکن است نیاز باشد اندام پیوندی قطع شود

- به یاد داشته باشید حتی اگر بهترین مراقبت‌های پزشکی در مورد شما انجام شود شما باید در طول درمان قوی و صبور باشید. کیفیت زندگی شما مستقیماً به نوع تفکر شما و انتظارات شما از زندگی بستگی دارد و نه به این که اندام شما کاملاً سالم و بی نقص باشد. خداوند به شما توانایی‌های بسیاری داده، از آنها استفاده کنید.

پانسمان زخم را به طور مرتب تعویض کند. بیمار تشویق میشود تا بعد از ۴۸ ساعت بندهای انگشت را مرتباً خم و راست کند. معمولاً زخم پس از ۵-۳ هفته بهبود می‌یابد.

وقتی زخم بزرگتر است، پزشک از پیوند پوست استفاده می‌کند. از کنار کف دست تکه کوچکی پوست برداشته و آنرا در محل زخم بخیه می‌زنند. لبه‌های زخم ایجاد شده در محل دهنده پوست را به هم نزدیک کرده و بخیه می‌زنند.

در بچه‌های کمتر از شش سال پزشک، قسمت کنده شده را سر جایش گذاشته و بخیه می‌زند. این کار در فرد بالغ معمولاً بی فایده است زیرا به علت قطع خونرسانی، قسمت پیوندی بزودی سیاه می‌شود ولی در بچه‌های کم سن معمولاً پیوند موفقیت آمیز است. بخصوص اگر سن بچه کمتر از دو سال باشد بخیه کردن قسمت کنده شده شانس بالایی از موفقیت دارد.

نکات مهم بعد از پیوند انگشت

- بیمار نباید سیگار بکشد. سیگار خونرسانی به انگشت را کم کرده و موجب از بین رفتن قسمت پیوندی می‌شود.

- دست نباید به مدت زیادی پایین تر از سطح قلب باشد چون موجب اختلال در خونرسانی به عضو پیوندی می‌شود.

- داروهای تجویزی طبق دستور پزشک استفاده شود.

شناسنامه ی بروشور آموزشی کد: pm-06-62-A	
عنوان	قطع شدگی انگشتان
تهیه کننده	آذر محمدی کارشناس پرستاری
تایید کننده	کارگروه آموزش به بیمار
سال تهیه :	۱۴۰۱
منابع:	(پرستاری فوریتها- غفاری ف، حقیقت پسند آستانه ع، شیرین کام فچاپ دوم ۱۴۰۱ www.iranorthoped.ir/fa/news/227)
پزشک تایید کننده: دکتر سیدعلی هاشمی	
ناظر کیفی: دکتر سیدعباس رخشا	

